

چگونه يك فيلم تهیه میشود

سینما

از چندماه قبل مجله (فیلما اند فیلمنتس) چاپ لندن سلسله مقالاتی را تحت عنوان بالا شروع کرده که در این سلسله مقالات هر يك از مسئولین تهیه فستیوال فیلم ، شرایط کار و وظایف و تجربیات خود را کاملاً شرح میدهند. از آنجائیکه اطلاع بر این شرایط کار و وظایف و تجربیات ممکن است برای فیلمسازان ما مفیدتر واقع گردد و در تکمیل روش آنها تأثیر داشته باشد ، اقدام به ترجمه آنها میکنیم. این نکته قابل تذکر است که سردبیر مجله فقط از کارکنان استودیوهای «پای» بوده استمداد جستجو و مقالات نیز به ترتیب وظایف اشخاص چاپ می شود. مطالعه این سلسله مقالات میتواند یک دید کلی درباره تهیه فیلم به خوانندگان ارجمند بدهد.

اولین تهیه

فيلم : اول من جان

« اول من جان » که ارسال ۱۹۳۷ تاکنون در موزه ج. آر. نوررا لند که مدیر تهیه میباشد در آمریکا موجود شده و تا سال ۱۹۴۹ مدیریت يك سینما را بعهده داشت . در اینجا وی با زبانی ساده وظایف و شرایط کار خویش را توضیح میدهد.

فيلمها ، هنریشکان و کسانی که فيلم میسازند ، برای مليونها مردمی که هر روز و هر ساعت سالنهای سینما را پر میکنند ، جنبه افسانه آمیزی دارند. سینما در حین اینکه هنر میباشد ، صنعت هم هست و مثل هر شغل دیگری برای پیشرفت آن ، لیاقت و مهارت لازم است.

مردمی که در خارج از محیط استودیو بسر میبرند ، نسبت به استودیوی فیلمبرداری تقریباً عقیده غلطی دارند و آنجا را مکانی میندازند که يك کارگردان قوی هیکل در حالیکه سیگار برگی بیعان دارد ، مرتباً از میان يك بلندگوی دستی / به تنه ای که پشت میزی نشسته و شامپانی مینوشد ، فریاد مینزند و دستور میدهند که اینطور بازی کند یا فلان ژست را بگیرد.

البته بعضی از کارکنان استودیو سیگار میکشند و هستند هنریشکانی که گاهی شامپانی میخورند و کارگردانهائی که برخی اوقات صدای خود را بلندتر از حد معمول میکنند ولی من هنوز بخاطر ندارم که کارگردانی را با بلندگوی دستی در استودیو دیده باشم. اینگونه وسایل دیگر کهنه شده و صنعت سینما مجهز بوسایل جدیدی گردیده که احتیاجی ببا دو فریاد کشیدن نیست. البته خیلی خوب است که مردم ندانند واقعا در داخله يك استودیو چه

کارهایی انجام میگیرد و چه وقایعی رخ میدهد. هر جادوگری ناموقی می تواند نظر تماشاچیان را نسبت بکارهای خود جلب کند ، که سر آنها کلاه بگذارد و با آنها حرفه بزند. کار ما هم تقریباً مثل شعبده بازان و چشم بندهاست ولی تنها فرقی که با آنها داریم اینست که سر مردم کلاه نمیگذاریم.

چگونه يك فيلم تهیه میشود
(۱) مدیر تهیه
انطی اول و انصاف هنرینه
نظیر قلی ستاریو (۳)

ما که در استودیوهای «پاین وود» کار میکنیم به نرسه زحمت خودمقتصر هستیم و پیشرفت سینمای انگلستان در ۲۰ ساله اخیر بیشتر در اثر زحمات ماست! کسانیکه به سینما میروند می توانند بفهمند که چگونه مایک چنین پیشرفت هائی نائل شده ایم.

این سلسله مقالات هدفش اینست که این چاله را پر کند و کسانیکه در استودیوهای «پاین وود» کار می کنند به ترتیب در باره کار خود نحوه عمل آن توضیحاتی خواهند داد. متناسب هنریشه اینکه جلوه دو دورین فیلم برداری است، تقریباً دوازده نفر کارگرفتی پشت دورین کار میکنن که هر کدام از اینها در کار خود استاد مسلم شده اند.

شغل من در استودیوهای «پاین وود» مدیریت تهیه است و کارم اینست که برای مقدار معین فیلم که در تمام نقاط جهان خواستار داشته باشم سود کلانی نصیب موسسه «ج آرتور رانک» بنیاد نقشه ای تهیه کنم زیرا این موسسه هرساله میلیونها پوند برای ساختن فیلمهای گوناگون سرمایه در اختیار من میگذارد. ما چگونه فیلمی باید بسازیم... من شخصامیل ندارم تحت تاثیر ارقام و حسابها قرار بگیرم. البته همیشه بوسیله این ارقام میتوانم بفهمیم که چه فیلمهایی بیشتر خواستار دارد و کدامیک در نقطه بخصوص بیشتر کار کرده است ولی من در این مورد به افکار عمومی مردم زیاد تراهیت میگذارم چون ترجیح میدهم که بخود مردم مراجعه کنم.

وقتی که من ایده ای را مورد مطالعه قرار داده و مسوده داستانی را پسندم آنوقت احساس می کنم که یک چنین ایده ای برای فیلم شدن مناسب است و باید کاملاً مورد توجه قرار گیرد. معمولاً فیلمهایی که از روی آثار موفقیت آمیز قبلی کپی شده باشند چیز خوبی از آب در نمی آیند و ایده های تازه را بیشتر نمی پسندند. مثلاً برای فیلمهایی نظیر «ژانویه» و «در پایتگاه اطفال» هیچگونه تونو و مستوره ای موجود نبود ما دل بدی را زدیم و اتفاقاً بیخ ما گرفت و این فیلمها با استقبال عمومی روبرو گردیدند.

کیفیت موفقیت آمیز اینگونه فیلمها در حله اول از منظر سناریست ها یعنی کسانیکه ایده های تازه خلق می کنند تراوش مینمایند و در حله دوم متوطه پهنمندی و خلاقیت تکنیسین هائی است که چینه فنی تهیه فیلم را صورت تحقق میدهد و وظیفه اصلی بکنفرم مدیر تهیه این است که بین این دو دسته ایجاد وحدت و یگانگی نماید و سناریست مین را در اختیار تکنیسین هائی بگذارد که برای پرورش ایده او مناسب باشند.

بعضی اوقات تهیه کنندگان و کارگردانها ایده های جدیدی بن عرضه می کنند که بقیه آنها برای فیلم شدن مناسب هستند و برخی از اوقات من ایده های جدیدی به آنها پیشنهاد میکنم که مورد توجه قرار دهند. کار ما در حقیقت دو طرفه است و در هر صورت هدف این است که فیلم خوبی بیاز عرضه کنیم. بعضی اینکه در یک استودیو، واحدی شروع بکار کرد

و فیلم جلو در بین رفت، شغل مدیر تهیه عوض میشود و از این پس باید هر روز فیلمهایی را که گرفته شده است ببینم و از نقطه نظر کلی درباره آنها قضاوت نماید و عیب و آنها را به کارگردان گوشزد کند تا چنانچه احتیاج بتبیین و تیدیل داشت بلافاصله در اصلاح آن بکوشد. مدیر تهیه باید کلیه «سکانس» هائی را که تهیه شده است ببیند که از جریان فیلم و پیشرفت های آن باخبر شود و از آن مهمتر اینکه قبل از مونتاز نهائی کلیه قسمتها را مشاهده کند و نظرخود را روی همان نسخه کار بدهد تا هنگام مونتاز دیگر عیب و نقصی در جریان عمل پیش نیاید.

حرف اول و آخر همیشه بامدیر تهیه است و همانطوری که در این سلسله مقالات خواهید خوانند برای تهیه فیلم باید زحمت بکشید و در موقعیت و عدم کامیابی فیلم با سایر سازندگان فیلم شریک باشد.

تهیه کننده

فیلم: ویلیام شک کیتی

«ویلیام شک کیتی» که یکی از تهیه کنندگان معروف استودیوهای «پاین وود» است و اکنون فیلمهایی چون «امواج بالای سرما» و «چادر سیاه» را تهیه کرده است، در مطور زیرین وظایف یک تهیه کننده را شرح میدهد.

اولین باری که در مدرسه به جمله «چندین نوع وجود دارد» برخورد کردم هرگز تصور نمی کردم که روزی مجبور خواهم شد جمله را با این طریق تکمیل کنم:

چندین نوع تهیه کننده وجود دارد که هر کدام از آنها برای خود قوانین بخصوصی وضع کرده و حتی دستور از آنها بکطور فکر نمی کنند» بهین جهت من تصمیم دارم فقط درباره کار خودم حرف بزنم و هر چه را که در این جا میخواهید نیزه تجربیات و نتیجه شرايطی است که برای خودم درست کرده ام.

وظیفه يك تهیه کننده از جایی شروع می شود که موضوعی را انتخاب کرده و برای فیلم برداری مناسب تشخیص میدهد. مسکن است این سوژه را خودش پیدا کند یا قسمت داستان و سناریوی استودیو یا و عرضه نماید با اینکه از منبع دیگری بدست آورد.

مسئله مهم در اینجا است که يك تهیه کننده باید بودجه ای را که در اختیار اوست کاملاً مورد توجه قرار دهد و سوژه ای را که انتخاب می کند باید طوری باشد که بتواند با آن بودجه متعادل سازد و همچنین این سوژه برای برگرداندن بزبان تصاویر سینما قابل عمل باشد.

بسیکی از قسمتهای مشکل زندگی يك تهیه کننده پیدا کردن ایده سوژه و شخصی که باید آنرا پرورش دهد، میباشد و گویی که این تکاپو و جستجو هرگز پائسانی ندارد.

می باشد و گویی که این تکاپو جستجو هرگز پایانی ندارد. اگر شما يك تپه كنده مستقل هستید و معطش شده اید که برای فیلمی که خواهید ساخت توزیع كنده اید اختیار خواهید داشت، آنگاه نوبت این میرسد که داستان مورد نظر خود را بصورت سناریویی در آورید که پس از پلان بندی برای فیلمبرداری آماده میشود. من برای خودم در اینجا قاعده ای معین کرده ام و آن اینست که قبل از این که داستان را در اختیار يك سازيست مناسب بگذارم ، دو باره فیلم خویش از نقطه نظر علمی زیاد مطالعه می کنم تا بفهمم آیا این سوز و افقا میتواند بصورت فیلم درآید یا نه .

وقتی که از این قسمت معطش شدم، يك كارگردان انتخاب میکنم و او را وادار مینمایم که از همان لحظات اول با سازيست همکاری كند تا در ضمن كار بین عقاید و نظریات آن دو هماهنگی ایجاد شود و مسائل موجوده را بكمك يكدیگر حل كند. اغلب اتفاق می افتد که بین نظریات این دو شخص موثر در خوبی و بدی فیلم اختلافاتی بروز میکند و در اینجا است که تپه كنده باید وساطت کرده و بین آنها تامل بر قرار كند. همچنین این وساطت و ایجاد تعادل باید در قسمت های بدی تپه فیلم ادامه داشته باشد تا كار فیلم برداری لنگ نگیرد و تكنیسین ها بتوانند با دلگرمی بیشتری كار كند.

اگر قرار باشد که فیلم در خارج از استودیو یا خارج از کشور تپه شود در این صورت تپه كنده موثر كارگردان و سازيست باید به نقطه مهم بود مسافرت كند و زمینه ابر را که جهت فیلم لازم است انتخاب نمایند. چه بسا که در اینگونه موارد تغییر قسمتی از سناریو لازم بنظر میرسد تا نتیجه بیشتری عاید گردد. بعد از اینکه تغییرات لازم در سناریو بعمل آمده و این سه نفر احساس کردند که سناریو آماده فیلمبرداری است، آنگاه نوبت این میرسد که تپه كنده با كمك مسئولین خبره قسمت حسابداری بودجه فیلم را تصویب كند و با راهنمایی بخش تپه هنریشه، آکنور ها و آکتوریس ها و سیاهی لشکر مناسب انتخاب نماید.

قبل از اینکه فیلمبرداری شروع شود، تپه كنده معنی می كند بهترین تكنیسین هائی را که در آن زمان بخصوص می تواند بچنگ آورد برای فیلمبرداری محصول او مناسب هستند؛ استفاده نماید. اگر يك تپه كنده بخواهد اكثر مشکلاتی را که در ضمن كار با آنها بروز خواهد شد، پیشاپیش از سر راه بردارد، باید با مدیر هنری، فیلمبردار، منقصد تنظیم تور و ناظر مالی مذاکرات مفصلی بعمل آورد چون وقتی که دور بین فیلمبرداری بکار افتاد، هر وقت ای که در كار بوجود آید باعث خسارات زیادی خواهد شد.

در حین تپه فیلم، مامور موتاژ ؛ قسمتهائی را که فیلم برداری شده است هر روز به مدیر تپه، تپه كنده و كارگردان نشان میدهد و «سکاس» هائی را که نام شده است بهم میچسباند که این اشخاص بپذیرند فیلم آنها چه صورتی بخود گرفته است و وقتی که آخرین سکانس تپه شد مامور موتاژ و كارگردانان قسمت او کلیه فیلم های موجود در روی اصول معینی سرهم کرده و در حقیقت يك ذکیه

کار در دست میکنند که با نامشای این فیلم بدوی، میتوان نقاصی را که در تمام داستان و اثرات دراماتیک آن وجود دارد ، کشف کرد و گاه اتفاق می افتد که برای تمهید اختلاف بین بعضی صحنه های یکدیگر و پلان اضافی دیسگر تپه می کنند و خلاف این موضوع نیز صادق است یعنی صحنه ای را که در استودیو با کمال دقت با صرف مخارج زیادی تپه کرده اند بدور می اندازند که در سرعت و تمام جریان فیلم وقفه ای حاصل نگردد .

قبل از این که موتاژ آخری بعمل آید آهنگ ساز فیلم که ساخته های او برای موفقیت فیلم اهمیت فراوان دارد نسخه كار را خواهد دید. بعد از اینکه موتوژو، تپه كنده و كارگردان چندین بار موتوالی فیلم را تماشا کردند و آن را کم و زیاد نمودند و فیلم آخری را تصویب کردند آنگاه آن را در اختیار کمپوزیتور میگذارند تا از روی آن طول قطعاتی را که خواهد ساخت حساب كند

فیلمی که بدین طریق بدست آمده است به مامورین ساز و نشان می دهند (که البته قبلا سناریو را خوانده و آن را تصویب کرده اند) در اینجا ممکن است قسمتی از فیلم مخالف اخلاق یا مصالح دولتی تشخیص داده شود و مامورین ساز و نشان آن را قیچی كند. که در این صورت فیلم لطمه وارد می آید تپه كنده باید این جریان را قبلا پیش بینی كند و حتی المقدور سعی كند که فیلمش صدمه ای نبیند .

حسب نوبت صدا برداری میرسد. در اینجا تحت نظر دقیق كارگردان و تپه كنده، موزیک اثرهای صدائی و مکالمات هنر-پیشگان روی فیلم منتقل و بایکدیگر تطبیق داده میشود. حالا دیگر وقت استراحت فرا رسیده است و تپه كنده پس از چند ماه زحمت و کوشش میخواهد خستگی در كند که ناگهان سرو کله مامورین تبلیغات استودیو پیدا میشود. وظیفه این ها این است که با تبلیغات مؤثر در مردم بعمل شده بدی برای دیدن این فیلم بوجود آورند و باز هم در این مرحله بكمك تپه كنده احتیاج دارند .

ممکن است تصور شود که دیگر كار تپه كنده ساخته پذیرفته و میتواند کنار بنشیند. و منتظر نتیجه نمایش فیلم شود اما قبل از اینکه فیلم روی پرده برود و در عوض یکی دو ساعت با شنیدن عکس العمل مردم نسبت بان سر نوشت فیلم معلوم گردد، تپه كنده میبایستی در دفتر كار خود یاد دیگر در صد انتخاب سوز و نازهای بر آید و كار آینده خود را شروع كند

الغلب از من می پرسند که يك تپه كنده باید دارای چه خصوصیات باشد؟ جواب من این است که يك تپه كنده باید دارای فریزه حسن انتخاب داستان، قدرت تفهیل وسیع، انرژی و فعالیت زیاد، حس درك مسائل انسانی و پشتكار و خوش بینی فراوان باشد تا بتواند در كار خویش کامیاب گردد

در شماره آینده « برابان دژ موندهرست » كارگردان معروف که كارگردانی فیلمهائی نظیر «سبیا» و «چادر سیاه» و «مهناب خطر ناك» را بپذیده داشته است در باره وظایف يك كارگردان از سناریو تا روی پرده سینما برای شما صحبت خواهد کرد .